

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗБИТКІВ СТАРТАП-КОМПАНІЙ

Національний лісотехнічний університет України

Анотація. Стартап-компанії на початкових етапах ведення бізнесу можуть й не отримувати позитивний фінансовий результат (прибуток). Встановлено, що збитки, одержані в результаті діяльності інноваційного підприємства, для цілей ризик-менеджменту та управління в цілому слід розмежовувати на частковий або катастрофічний.

Ключові слова: фінансовий результат; збиток; бухгалтерський облік; стартап-компанія

FEATURES OF ACCOUNTING FOR LOSSES OF STARTUP COMPANIES

Abstract. Startup companies in the initial stages of doing business may not receive a positive financial result (profit). It is established that the losses received as a result of activity of the innovative enterprise, for the purposes of risk management and management as a whole should be divided into partial or catastrophic

Keywords: financial result; loss; Accounting; startup company

Окрім очікуваного прибутку, стартап-компанія може отримати за звітний період і збиток. Варто зазначити, що більша ймовірність такої ситуації виникає на початкових етапах організації та налагоджування стартап-діяльності у зв'язку з обмеженим фінансуванням з боку інвесторів та інших сторін. Збиток утворюється у випадку перебільшення суми витрат над доходом підприємства. Враховуючи особливості діяльності стартап-компаній, вважаємо за потрібне виділяти та розмежовувати два види збитку – частковий і катастрофічний, характеристика яких представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Види збитку, що притаманні діяльності стартап-компаній

Вид збитку	Запропонований бухгалтерський рахунок	Характеристика	Заходи, необхідні для уникнення збитку або його мінімізації
Частковий	442.1.1 «Частковий збиток від інноваційної діяльності»	є тимчасовим, утворюється на початку стартап-діяльності у зв'язку з понесенням великої кількості витрат, необхідних для повноцінного налагоджування інноваційного, виробничого, збутового та інших господарських процесів стартап-компанії, не відвантаженням продукції (товарів, робіт, послуг) та ще не отриманням доходів взагалі або притаманна наявність лише часткових, невеликих, початкових надходжень коштів від покупців (наприклад, відсутність отримання авансових платежів від споживачів за не відвантажену продукцію)	<ul style="list-style-type: none"> - планування; - бюджетування; - ефективне управління всіма господарськими процесами стартап-компанії; - контроль оплат та боргів покупців
Катастрофічний	442.1.2 «Катастрофічний збиток від інноваційної діяльності»	виникає на етапі вже розвиненої господарської діяльності суб'єкта за наявності перевищення суми витрат над доходом підприємства (може відбуватися у випадку не затребуваної продукції на ринку, високої ціни на неї або відмови покупця чи групи споживачів придбати замовлену ними вже виготовлену продукцію, що передбачає понесення виробничих й інших витрат та повну відсутність доходів від її реалізації)	<ul style="list-style-type: none"> - укладання договорів; - контроль виробництва; - врахування можливостей виробничих потужностей; - планування; - бюджетування; - ефективне управління всіма господарськими процесами стартап-компанії; - контроль оплат та боргів покупців

Обидва види збитку, що охарактеризовані в табл. 1, можуть виникати на різних етапах ведення стартап-діяльності. Уникнення та мінімізація негативного фінансового результату досягається завдяки впровадженню ефективних управлінських заходів у сфері планування, бюджетування, контролю за всіма об'єктами управління тощо.

В бухгалтерському обліку сума збитків за звітний період відображається на окремому субрахунку 442 «Непокриті збитки» і списується за рахунок раніше накопиченого нерозподіленого прибутку, а якщо його недостатньо – за рахунок резервного, пайового чи додаткового капіталу.

У випадку отримання збитку від інноваційної діяльності стартап-компанії пропонуємо за кредитом використовувати аналітичний рахунок 791.1 «Результат інноваційної діяльності», а за дебетом - рахунки 442.1.1 «Частковий збиток від інноваційної діяльності» й 442.1.2 «Катастрофічний збиток від інноваційної діяльності».

Так як стартап-компанії на початкових етапах ведення діяльності можуть не отримувати прибуток, що передбачає й відсутність резервного чи іншого капіталу, в такому випадку непокритий збиток відображають у балансі в дужках у складі власного капіталу та вираховують його із загального підсумку.

Процес визначення фінансових результатів як різниці між доходами та відповідними витратами за видами діяльності передбачає задоволення інформаційних потреб користувачів такої інформації з метою подальшого їх обліку, аналізу, планування, контролю, перевірки та прийняття ефективних управлінських рішень, що стосується в тому числі і методики їх формування. При цьому потрібно враховувати джерела формування фінансових результатів та відповідні види діяльності: операційна (основна та інша операційна), інвестиційна, фінансова та інша. Зазначене впливає на класифікацію досліджуваних об'єктів обліку та ведення аналітичного обліку фінансових результатів в стартап-компаніях. Окрім відповідних субрахунків доходів та витрат потрібно також впроваджувати використання аналітичних рахунків з метою деталізації та конкретного відображення відповідних об'єктів у звітності, в тому числі управлінській.

Також доцільно використовувати класифікацію за періодами формування, що дасть можливість розмежувати господарські операції в часі та просторі та достовірно визначити фінансові результати з урахуванням витрат, які відносяться до попередніх періодів. До них необхідно віднести низку витрат, пов'язаних із виплатами за результатами року, які включають до операційних витрат (інші витрати операційної діяльності) [1, с. 1120].

Таким чином, такі об'єкти обліку, як прибуток, дохід, витрати, собівартість та інші складові бухгалтерського обліку фінансових результатів, є основними показниками, які враховують при проведенні економічного аналізу діяльності стартап-компанії. Також вони необхідні для оцінки дійсного фінансового стану підприємства, його можливостей, загроз, ризиків й сприяють покращенню економічного планування та ефективному управлінню інноваційним бізнесом цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жидеєва Л. І. Облік формування фінансових результатів та використання прибутку: проблеми та шляхи їх вирішення / Л. І. Жидеєва, К. О. Пінаєва // Економіка і суспільство. 2017. Випуск № 9. С. 1117-1121. Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/191.pdf.

Грицак Оксана Степанівна, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, grytsak_oks@ukr.net.

Hrytsak Oksana Stepanivna, PhD, Associate Professor of Accounting and Auditing, National Forestry University of Ukraine, Lviv, grytsak_oks@ukr.net.